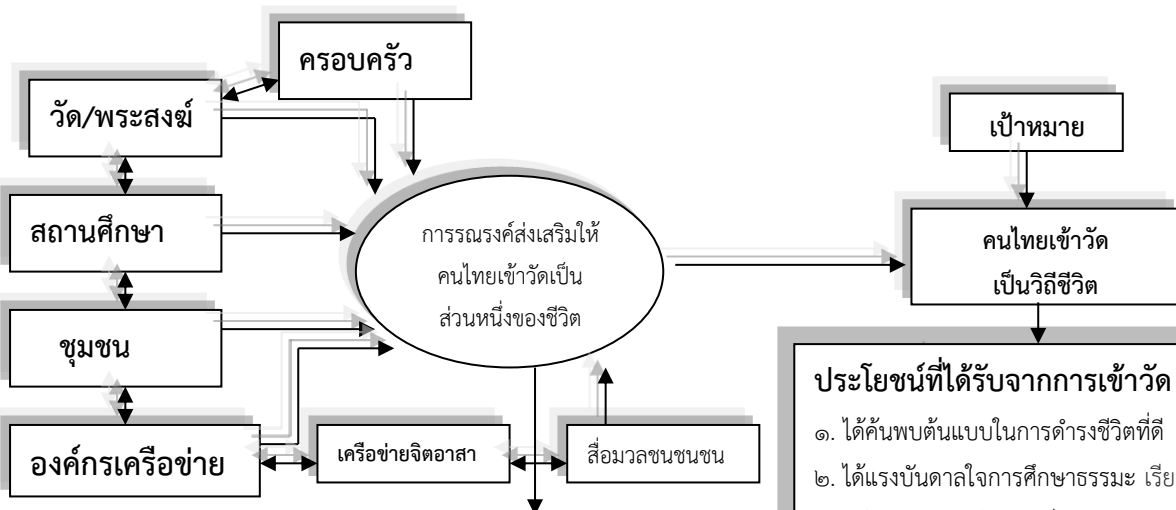

การส่งเสริมให้คนไทยเข้าวัดเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต

ฐิติมา สุภักดิ์ ***

วิถีชีวิตของคนในสังคมไทยดั้งเดิมจะมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ โดยมีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นแหล่งบ่มเพาะคุณธรรม จริยธรรม สืบสานประเพณี วัฒนธรรม อันดีงาม เสริมสร้างความสุขแก่คน ในชุมชน ดังนั้นวัดจึงมีอิทธิพลต่อค่านิยมและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคม โดยคนไทยนิยมไปวัด เพื่อทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารอาหารแด่พระสงฆ์สมาทานศีล (รับศีล) ฟังพระธรรมเทศนา รักษาศีลเจริญจิตภาวนา เพื่อเสริมสร้างสิริมงคล ความสงบสุขร่มเย็นแก่ตนเองและครอบครัว เพื่อเป็นการพลิกฟื้นวิถีชีวิตอันดีงามของไทย ประกอบกับกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้รับนโยบายของรัฐบาลในการนำมิติทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยสร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการนำพลัง “บวร” บ้าน-วัด-โรงเรียน เพิ่มเติมบทบาทของวัดให้เป็นพิพิธภัณฑที่มีชีวิตให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้เรียนรู้ทั้งด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ดำรงตนตามหลักธรรมทางศาสนา และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้มีแนวคิดรณรงค์ส่งเสริมให้คนไทยเข้าวัดเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต โดยมีกรอบแนวคิดการดำเนินงาน ดังนี้

กรอบแนวคิดการดำเนินงานรณรงค์ให้คนไทยเข้าวัดเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน

- พัฒนาาระบบบริหารการดำเนินงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- รณรงค์ส่งเสริมให้คนไทยเข้าวัดผ่านสถาบันหลักทางสังคม
  - ส่งเสริมสถาบันครอบครัวเป็นแหล่งบ่มเพาะให้เด็ก เยาวชน เข้าวัดตั้งแต่เยาว์วัย
  - ส่งเสริมให้สถานศึกษานำพลัง “บวร” บ้าน-วัด-โรงเรียน เสริมสร้างบทบาทวัดในการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมแก่เด็ก และเยาวชน
  - พัฒนาและส่งเสริมบทบาทวัดให้เป็นสถานที่นำเลื่อมใสศรัทธาและมีบทบาทเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาจิตใจและการจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมของชุมชน
  - สร้างความเข้าใจ และส่งเสริม สนับสนุน ให้สื่อมวลชนร่วมรณรงค์ให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรมผ่านสื่อที่หลากหลาย
- บูรณาการความร่วมมือเครือข่ายร่วมรณรงค์ให้คนไทยเข้าวัดเป็นวิถีชีวิต
  - ส่งเสริม สนับสนุน องค์กรเครือข่ายร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้คนไทยเข้าวัดเสริมสร้างความดี
  - ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการนำพลัง “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน รณรงค์ส่งเสริมให้คนไทยในชุมชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม
  - ส่งเสริม สนับสนุน ให้เครือข่ายจิตอาสา ร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้คนไทยในองค์กร/ชุมชนเข้าวัดปฏิบัติธรรมดำเนินชีวิตตามแนวทางวิถีพุทธ

ประโยชน์ที่รับจากการเข้าวัด

- ได้ค้นพบต้นแบบในการดำรงชีวิตที่ดี
- ได้แรงบันดาลใจการศึกษาธรรมะ เรียนรู้คุณธรรม จริยธรรม การทำความดี และแนวทางการปฏิบัติตนในการเป็นชาวพุทธที่ดี
- ได้รับการกล่อมเกลาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ จากพระสงฆ์ให้เป็นผู้มีศีล สมาธิ และปัญญา
- ได้คุณธรรมพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา หลักศีล ๕ ความกตัญญู เสียสละ ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ การเป็นผู้ให้ และจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยเมตตา
- ได้ร่วมขับเคลื่อนพลัง “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน ให้วัดมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมแก่ประชาชน
- ได้อนุรักษ์สืบทอดพระพุทธศาสนาและสืบสานประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของไทย
- เกิดความสามัคคีปรองดอง เกื้อกูลกัน ในชุมชน สังคม ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม

** นักวิชาการศาสนาเชี่ยวชาญ (ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการเผยแผ่คุณธรรมจริยธรรม)

๑. พัฒนาระบบบริหารการดำเนินงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แนวทางการดำเนินงาน

๑) กรมการศาสนาประสานความร่วมมือไปยังคณะสงฆ์ร่วมพัฒนาวัดให้มีบทบาทสำคัญเป็นแหล่งบ่มเพาะเรียนรู้ศีลธรรมของชุมชน โดยพัฒนาวัดให้สะอาด ร่มรื่น สงบร่มเย็นเอื้ออำนวยต่อการมาศึกษาธรรมะ และร่วมรณรงค์ให้ประชาชนเข้าวัดในวันธรรมสวนะหรือวันหยุด (วันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์)

๒) ปรับยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเชิงรุกโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนกระบวนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่งเสริมการเปิดวัดให้ประชาชนเข้าศึกษาเรียนรู้ธรรมะในตอนเย็นหรือวันหยุด (วันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์)

๓) พัฒนาพระสงฆ์ให้มีภูมิรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม เป็นที่ยอมรับของพุทธศาสนิกชน พร้อมทั้งมีศักยภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับบริบทสังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงเช่น จัดอบรมพัฒนาสมรรถนะพระธรรมวิทยากร/พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

๒. รณรงค์ส่งเสริมให้คนไทยเข้าวัดผ่านสถาบันหลักทางสังคม

แนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมสถาบันครอบครัวเป็นแหล่งบ่มเพาะ ให้เด็ก เยาวชน เข้าวัด ตั้งแต่เยาว์วัย

พ่อแม่ซึ่งถือเป็นครูคนแรกของลูก ต้องอบรม ปูทางฝังให้ลูกมีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ตั้งแต่เด็ก โดยสั่งสอนอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา การประพฤติตนเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีในการเข้าวัดปฏิบัติธรรม ส่งเสริมให้ลูกปฏิบัติศาสนกิจ

เป็นประจำเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับพระพุทธศาสนาและได้มีโอกาสได้เรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา

๒) ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษานำพลัง “บวร” บ้าน-วัด-โรงเรียน เสริมสร้างบทบาทวัดในการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม แก่เด็ก และเยาวชน

- สถานศึกษาจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องวัดและการฟังธรรมกับหน่วยการ

เรียนอื่นๆ โดยแทรกเนื้อหาลงในกิจกรรมหลักของนักเรียนปฐมวัย เช่น การฝึกสมาธิ เดินจงกรม สนทนาอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของวัด สาธิตวิธีการตักบาตร การกราบไหว้พระสงฆ์ การพาเด็กไปฟังธรรมและปฏิบัติกิจกรรมที่วัดในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ วาดภาพระบายสีวัด ปั้นดิน

น้ำมันงานวัด สร้างภาพปะติดโบสถ์ วิหารตามที่ได้เคยมีประสบการณ์มาก่อน กิจกรรมเสริมให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ เทศกาลต่างๆ ที่จัดในวัด การไหว้พระหรือกราบพระ การต่อบล็อกเป็นสิ่งปลูกสร้างในวัด เล่นเกมต่อภาพตัดต่อรูปวัดหรือสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในวัด เกมจับคู่ เกมการเรียงลำดับเหตุการณ์กิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เกมศึกษารายละเอียดของภาพ

- ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาคุณธรรมด้านความสุภาพ

โดยเฉพาะการมีความสุภาพในเรื่องการปฏิบัติตนขณะอยู่ในวัด การแต่งกายเพื่อไปวัดและฟังธรรม ตลอดจนการพูดจาและมารยาทของชาวพุทธที่ดีต่างๆ จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

- ส่งเสริมให้เด็ก และเยาวชนได้เรียนรู้หลักธรรม (ศีล ๕) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย

- ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาทุกระดับเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ จัดตั้งชมรมพุทธศาสตร์ ชมรมพุทธมาเกะ เครือข่ายคุณธรรม ลานธรรมลานวิถีไทย ทั่วประเทศ

- ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาจัดกิจกรรมเชื่อมร้อยกับวัด เช่น จิตอาสาพัฒนาวัด/การแสดงตนเป็นพุทธมามกะในวันสำคัญทางศาสนา เสริมศึกษา/ทัศนศึกษาวัดเรียนรู้ธรรมะ

“พบพระพบธรรม”/ “ปลูกหน่อคุณธรรม” จัดกิจกรรมมัคคุเทศก์น้อย นุ่งขาวทักวันศุกร์หรือในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา

๓) พัฒนาและส่งเสริมบทบาทวัดให้เป็นสถานที่นำเลื่อมใสศรัทธาและมีบทบาทเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาจิตใจและการจัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

- ปรับปรุงภูมิทัศน์วัดให้สะอาด สงบ ร่มรื่นและเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- สนับสนุนให้วัดเป็นแหล่งเรียนรู้ศีลธรรมของชุมชนโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน เช่น จัดอบรมจิตภาวนาแก่ประชาชน จัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี
- สนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สุขภาพดีวิถีพุทธ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพ

๔) สร้างความเข้าใจ และส่งเสริมสนับสนุน ให้สื่อมวลชนร่วมรณรงค์ให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรมผ่านสื่อที่หลากหลาย

- ประสานความร่วมมือสื่อทุกภาคส่วน (วิทยุ โทรทัศน์สิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล เฟสบุ๊ก ไลน์ ฯลฯ) ร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัด
- จัดทำสโปดวิทยุ โทรทัศน์ “วิถีธรรม วิถีไทย”

“เข้าวัดวันอาทิตย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชาวพุทธ” หรือ ละครโทรทัศน์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าวัดศึกษาเรียนรู้ธรรมะในตอนเย็นหรือวันหยุด (วันเสาร์-อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์) หรือเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนาผ่านรายการหรือละครโทรทัศน์

๓. บูรณาการความร่วมมือเครือข่ายร่วมรณรงค์ให้คนเข้าวัดเป็นวิถีชีวิต

๑) บูรณาการความร่วมมือองค์กรเครือข่ายร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้คนเข้าวัดเสริมสร้างความดี

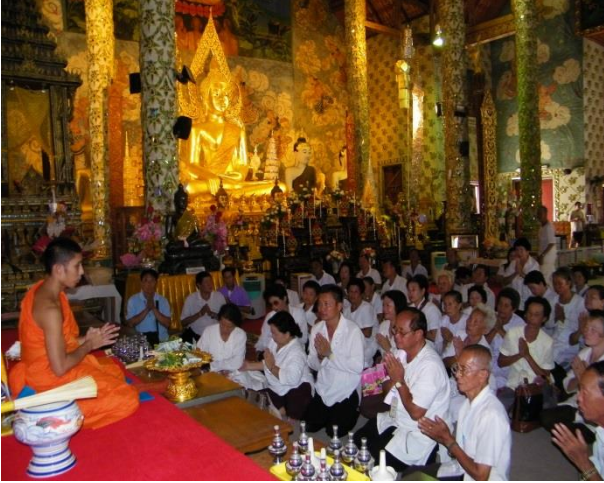
- ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัด/ประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรเห็นความสำคัญของการเข้าวัดปฏิบัติธรรม และเข้าร่วมกิจกรรมกับวัดอย่างต่อเนื่อง

- ยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรเครือข่ายที่ดำเนินงานรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม

๒) ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการนำพลัง “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน รณรงค์ส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้าวัดปฏิบัติธรรม

- ชุมชนนำพลัง “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน เสริมสร้างบทบาทวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ส่งเสริมศีลธรรมและศูนย์จัดกิจกรรมของชุมชน

- ส่งเสริมให้ผู้นำชุมชน ได้แก่ นายกอบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่มแม่บ้าน ประธานชมรมต่าง ๆ ร่วมรณรงค์เชิญชวนคนในชุมชนปฏิบัติศาสนกิจในวันธรรมสวนะ วันสำคัญทางศาสนา ผ่านสื่อบุคคล เสียงตามสาย ป้ายประชาสัมพันธ์

- ชุมชนจัดตั้งแกนนำเชิญชวนคนในชุมชนรักษาศีล ๕ ทำบุญ ตักบาตร เข้าวัดปฏิบัติธรรม
- ชุมชนส่งเสริมให้มีจัดตั้งชมรมศีลธรรมในวัด

-ชุมชนรณรงค์ให้คนในชุมชนเป็นจิตอาสาพัฒนาวัด หรือร่วมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ภายในวัดในช่วงวันธรรมสวนะ วันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชาและเข้าพรรษา

๓) ส่งเสริม สนับสนุน ให้เครือข่ายจิตอาสา ร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้คนในองค์กร/ชุมชนเข้าวัดปฏิบัติธรรมดำเนินชีวิตตามแนวทางวิถีพุทธ

- ส่งเสริมให้เครือข่ายจิตอาสาทั้งในระดับบุคคล องค์กร/ชุมชน เช่น อสม. อพปร. ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา ชมรมผู้สูงอายุ สภาวัฒนธรรม สถานศึกษา ร่วมรณรงค์ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชน ทำบุญตักบาตร สวดมนต์ ไหว้พระ เข้าวัดปฏิบัติธรรม และทำกิจกรรมจิตอาสาภายในวัด

ทั้งนี้ กรมการศาสนา มุ่งหวังให้คนไทยเข้าวัดจนเป็นวิถีชีวิต ได้แรงบันดาลใจการทำความดีจากการศึกษาเรียนรู้ธรรมะ นำหลักศีล ๕ เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และชุมชน สังคม เกิดความสามัคคีปรองดอง เกื้อกูลกัน ภายใต้วิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม

บรรณานุกรม

- ทีศนา แคมมณี และคณะ. (๒๕๕๓). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๗). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๕). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.